



Br: 02-03-430/22-3467/2

Podgorica, 28.12.2022.godine

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

- -n/r gospodina Vladimira Jokovića, ministra-

Poštovani gospodine Jokoviću,

Povodom *Informacije o izmjeni zaključaka Informacije o izgradnji i potpisivanju sporazuma o regulisanju međusobnih prava i obaveza za funkcionisanje buduće Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Informacije i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni zahtjev broj 05-309/22-15983/1 od 15. decembra 2022. godine utvrđeno je da se predmetna Informacija zahtijeva radi stvaranja uslova za nesmetano funkcionisanje buduće Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije, odnosno upodobljavanja postojećeg objekta Biotehničkog fakulteta u skladu sa članom 88 Zakona o zaštiti i spašavanju (Sl. list Crne Gore“, br. 32/2011, 54/2016, 146/2021) u pogledu zaštite od požara i eksplozija.

U Izvještaju o analizi procjene uticaja propisa navodi se da je izgradnja Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije planirana na IV spratu Biotehničkog fakulteta, kao i da je ista ugrožena iz razloga što je postojeći objekat Biotehničkog fakulteta građen prije donošenja Zakona o zaštiti i spašavanju, i nije usaglašen po pitanju zaštite od požara i eksplozija. Zahtijeva se saglasnost Vlade Crne Gore kako bi se radovi na izvođenju stabilne instalacije za gašenje požara u postojećem objektu Biotehničkog fakulteta i prateći zanatski radovi u iznosu od 330.000,00€ finansirali iz budžetskih sredstava do kraja 2024. godine.

Dodatno, sredstva za zarade zaposlenih, naknade, režijske i druge troškove Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije procjenjuju se na nivou od 145.000,00€ godišnje i ista se zahtijevaju od 2024. godine, a planiraju se finansirati iz sredstava koja budu godišnjim zakonom o budžetu opredijeljena Ministarstvu poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede.

Sredstva potrebna za projektovanje i nadzor, za građevinske radove (izgradnju IV sprata BTF-a) i za opremanje laboratorijskom opremom, namještajem i IT opremom, opredijeljena su kroz MIDAS 2 projekat i nijesu dovoljna da bi se realizovali zahtijevani dodatni radovi, dok sredstva za projektovanje sistema stabilne automatske instalacije za gašenje požara mogu biti obezbijedena iz sredstava MIDAS 2 projekta.

Ministarstvo finansija ukazuje da potrebna sredstva u iznosu od 330.000,00€ za radove na izvođenju stabilne instalacije za gašenje požara u postojećem objektu Biotehničkog fakulteta i prateći zanatski radovi, nijesu planirana Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu za 2022. godinu. Takođe, Prijedlogom Zakona o budžetu za 2023. godinu u okviru potrošačke jedinice Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede predviđena su kreditna sredstva za

izdatke do nivoa njihovog ostvarenja za aktivnost MIDAS 2 (programski kod 16 002 007 004) kod potpograma Podrška Agenciji za plaćanje, dok budžetska sredstva za troškove Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije u iznosu od 145.000,00€ Prijedlogom Zakona o budžetu za 2023. godinu i srednjoročnim budžetskim planom za troškove sufinansiranja nedostajućih troškova Laboratorije, nijesu planirana.

Ministarstvo finansija, nema primjedbi da se za postojeći objekat Biotehničkog fakulteta stvore neophodni uslovi kako bi isti ispunjavao zakonom propisane norme u pogledu zaštite od požara i eksplozija.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija napominje da se dodatna sredstva za izvođenje stabilne instalacije za gašenje požara u postojećem objektu Biotehničkog fakulteta kao i zahtijevani troškovi za funkcionisanje Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije, obezbijede iz sredstava koja godišnjim zakonima o budžetu budu opredijeljena u okviru Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Aleksandar Damjanović



IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

NAZIV PROPISA

Informacija o izmjeni zaključaka informacije o izgradnji i potpisivanju sporazuma o regulisanju međusobnih prava i obaveza za funkcionisanje buduće Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije, zbog potrebe upodobljavanja postojećeg objekta u skladu sa članom 88 Zakona o zaštiti i spašavanju ("Sl. list CG", br. 13/2007, 5/2008, 86/2009 - drugi zakon, 32/2011, 54/2016 i 146/2021), razmatrane na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 19. januara 2022. godine.

1. Definisane problema

- **Koje probleme treba da riješi predloženi akt?**
- **Koji su uzroci problema?**
- **Koje su posljedice problema?**
- **Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?**
- **Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?**
- Usvajanje ove informacije predlaže se radi stvaranja uslova za nesmetano funkcionisanje buduće Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije, odnosno laboratorije za ispitivanje štetnih organizama bilja (virusa, bakterija, gljivica, nematoda, insekata i dr.) i radi upodobljavanja postojećeg objekta BTF-a, u pogledu zaštite od požara i eksplozija.
- Fitosanitarne laboratorija koja je trenutno sastavni dio Biotehničkog fakulteta nije pravno formalno prepoznata, nema prostorne, ni ljudske kapacitete i ne ispunjava uslove za akreditaciju, što je preduslov da bi laboratorija bila ovlašćena i da bude Nacionalna referentna laboratorija. **Izgradnja Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije, planirana na IV spratu BTF-a ugrožena je iz razloga što je postojeći objekat BTF-a građen prije donošenja Zakona o zaštiti i spašavanju ("Sl. list CG", br. 13/2007, 5/2008, 86/2009 - drugi zakon, 32/2011, 54/2016 i 146/2021) i nije usaglašen sa istim po pitanju zaštite od požara i eksplozija, te je potrebno da Vlada Crne Gore da saglasnost da se radovi na izvođenju stabilne instalacije za gašenje požara u postojećem objektu BTF-a i prateći zanatski radovi, procijenjene vrijednosti od 330.000,00 eura, finansiraju i realizuju iz sredstava Budžeta Crne Gore, koja treba da budu obezbijedena najkasnije 2024. godine.**
- Uredbom (EU) 2017/625 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 15. marta 2017. godine propisana su pravila za vršenje službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti kojima se obezbjeđuje primjena propisa o hrani i hrani za životinje, propisa o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja. Član 100 ove regulative odnosi se na određivanje nacionalnih referentnih laboratorija i propisuje da, države članice određuju jednu ili više nacionalnih referentnih laboratorija, za svaku referentnu laboratoriju Evropske unije.
- Ovako koncipirana Fitosanitarne laboratorija, u potpunosti bi mogla da ispuni zahtjeve uvoznika i/ili držaoca bilja za efikasno vršenje odgovarajućih analiza, čime bi se u potpunosti ispunili i zahtjevi EU, dosadašnji sistem je potpuno neodrživ jer ne obezbjeđuje vršenje analiza na dnevnoj potrebi i prouzrokuje duga čekanja analiza i utiče na usporavanje trgovine i samih procedura uvoza;
- Odsustvo ove laboratorije značilo bi usporavanje Crne Gore u ispunjavanju uslova za pristupanje EU, jer je ovo jedno od mjerila za zatvaranje pregovora za Poglavlje 12 – Bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarne politika. Osim toga, to bi dovelo do ograničenja u plasmanu proizvoda biljnog porijekla na tržište Crne Gore i EU, kao i izvoza/uvoza. Neupodobljavanje postojećeg objekta BTF-a po pitanju zaštite od požara i eksplozija potencijalno predstavlja bezbjedonosni rizik za veliki broj zaposlenih i studenata, koji svakodnevno borave u ovom objektu.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**

- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- Usvajanje ove informacije je preduslov za početak građevinskih radova buduće Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije čija će izgradnja, opremanje i akreditacija biti finansirana iz sredstava Drugog Projekta institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede Crne Gore (MIDAS 2).
- Crna Gora mora da odredi svoju Nacionalnu referentnu laboratoriju i o tome obavijesti Evropsku komisiju, a istovremeno treba da budu ispunjeni i nacionalni interesi. Uspostavljanje/ovlašćenje Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije je obaveza Crne Gore u okviru Poglavlja 12 – Bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika. Usklađen je sa:
- Inoviranom Strategijom Crne Gore za transpoziciju i implementaciju pravne tekovine Evropske unije za Poglavlje 12 - Bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika sa Opštim akcionim planom i Posebnim akcionim planom za suzbijanje i iskorjenjivanje klasične kuge svinja;
- Mjerilima za zatvaranje pregovora za Poglavlje 12 Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarna politika;
- Zakon o zaštiti i spašavanju ("Sl. list CG", br. 13/2007, 5/2008, 86/2009 - drugi zakon, 32/2011, 54/2016 i 146/2021).

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

- Jedina opcija za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema je izgradnja nove fitosanitarne laboratorije koja će biti Nacionalna referentna fitosanitarna laboratorija, status Quo nije opcija

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**
- Na ovaj način će se obezbjediti da subjekti stavljaju na tržište bilje, biljne proizvode i objekte pod nadzorom bez štetnih organizama, dodatno laboratorijske analize štetnih organizama koje će se vršiti omogućavajuće održavanje statusa Crne Gore štetnih organizmima čime Crna Gora stiče pravo da izvozi svoje proizvode i izdaje fitosanitarni sertifikat, odnosno međunarodno uvjerenje o zdravlju bilja, čime se omogućava izvoz domaćih proizvoda, ali i bezbjedna biljna proizvodnja na teritoriji Crne Gore. Direktni korisnici će biti proizvođači/trgovci biljem, biljnim proizvodima i objektima pod nadzorom kao i država Crna Gora, koja ovim, osim međunarodnih, ispunjava i uslove za pristupanje EU.
- Primjena ne izaziva troškove građanima i privredi.
- Ne podržava se stvaranje novih tržišnih subjekata na tržištu i ne postoji negativan uticaj.
- Neće dovesti do stvaranja administrativnih opterećenja i biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**

- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problem u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda?
- Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za potrebe funkcionisanja buduće Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije od 2024. godine, potrebno je obezbjeđenje finansijskih sredstava u iznosu od 145.000,00 eura na godišnjem nivou, sredstva treba da budu dio budžeta Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede za potrebe finansiranja plata i troškova Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije:
 - o ukupno 109.177,20 € i to: 96.822,00 € za bruto plate za 8 zaposlenih magistara/doktora nauka i 2 tehnička lica 12.355,20 € (opcija 2 biznis plana);
 - o 35.822,80 € za naknadu za supervizore prilikom uvođenja metoda laboratorijskih ispitivanja i režijske i druge troškove (nabavka potrebnog materijala za vršenje analiza i sl.);
- Izgradnja Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije, planirana na IV spratu BTF-a ugrožena je iz razloga što je postojeći objekat BTF-a građen prije donošenja Zakona o zaštiti i spašavanju ("Sl. list CG", br. 13/2007, 5/2008, 86/2009 - drugi zakon, 32/2011, 54/2016 i 146/2021) i nije usaglašen sa istim po pitanju zaštite od požara i eksplozija, te je potrebno da Vlada Crne Gore da saglasnost da se radovi na izvođenju stabilne instalacije za gašenje požara u postojećem objektu BTF-a i prateći zanatski radovi, procijenjene vrijednosti od 330.000,00 eura, finansiraju i realizuju iz sredstava Budžeta Crne Gore, koja treba da budu obezbijedena najkasnije 2024. godine.

Novim Srednjeročnim planom za 2022-24 godinu planirano je kroz Prioritet 3, Zdravlje i zdrava životna sredina: Zdravlje (cilj 1), Životna sredina i klimatske promjene (cilj 2) Održivi razvoj (cilj 3) planiran je cilj "Jačanje sistema u oblasti bezbjednosti hrane, veterine i fitosanitarne oblasti" kroz koji je kao indikator učinka postavljen cilj 6. 6. "Referentne laboratorije za laboratorijska ispitivanja u skladu sa EU zahtjevima".

Sredstva nijesu obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno u budžetu za narednu 2022. fiskalnu godinu. Potrebna budžetska sredstva 145.000,00 nijesu planirana u 2023. godini, a potrebna su i biće planirana tek od 2023. godine, a treba da budu dio budžeta Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede za potrebe finansiranja plata i troškova Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije.

- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze.
- Implementacijom propisa ne ostvaruje se prihod za budžet Crne Gore.
- Obračun finansijskih izdataka je dio sveobuhvatnog biznis plana koji je pripremljen u okviru Drugog Projekta institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede Crne Gore (MIDAS 2). Uzimajući u obzir da se izdaci potrošačkih jedinica u Tekućem budžetu, koji se finansiraju iz kredita, izvršavaju u visini njihovog ostvarenja:

Za aktivnosti koje se realizuju iz MIDAS 2 projekta, planirano je 7,8 miliona eura. Realno je očekivati da će od ovih sredstava biti utrošeno 3,7 miliona eura.

Iznos za preostali dio biće ugovoren ali zbog trajanja implementacije ugovora njihovo plaćanje će biti realizovano tokom 2022. godine.

Srednjeročnim planom za 2022-24 godinu:

predviđena sredstva:

- za 2022. godinu su 11 miliona eura, od tog iznosa za komponentu 2, u okviru koje se realizuje ova aktivnost, opredijeljeno je - 1 million eura.
- za 2023. godinu predviđena sredstva su 9,1 million eura, za komponentu 2 - 1,2 miliona eura.
- za 2024. godinu ne možemo da previdimo sredstva jer se projekat zvanično završava 2023. godine. U toku su pripreme zahtjeva za restrukturiranje projekta kojim će se projekat produžiti još najmanje jednu godinu.

- Nije postojao problem u preciznom obračunu finansijskih izdataka. Uzimajući u obzir dinamiku pripremnih aktivnosti za izgradnju, finansijska sredstva predviđena biznis planom za 2022.godinu neće biti potrebna.
- Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija i socijalnog staranja.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza podrške i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

- Korišćena je eksterna ekspertiza podrške kroz MIDAS projekat:
- U Projektu su učestvovali: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Univerzitet Crne Gore – Biotehnički fakultet;
- Glavni rezultati su upravo predložena informacija i predlog Ugovora;

7. Monitoring i evaulacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa kako bi se isunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjavanje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoring i evaulacije primjene propisa?**

- Nema prepreka za implementaciju sporazuma.
- Praćenje realizacije izgradnje Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije.
- Broj analiziranih uzoraka.
- Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove će vršiti monitoring rada Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije.

Glavni indikatori kojima će se mjeriti ispunjavanje ciljeva:

- Funkcionalna Nacionalna referentna fitosanitarna laboratorija.
- Broj analiziranih uzoraka.

Datum i mjesto

Podgorica, 15. decembar 2022.godine

MINISTAR

Vladimir Joković

